

بررسی پیوستگی بازار گوشت مرغ در ایران

مهرداد باقری - دکتر جواد ترکمانی

دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشیار - رئیس بخش اقتصاد کشاورزی دانشگاه شیراز

ارتباط بین قیمت محصولات کشاورزی در مناطق مختلف اهمیت زیادی دارد. این ارتباط می‌تواند معیاری برای سنجش پیشرفت بازار باشد. خرید کالا از یک بازار و فروش فوری آن در بازاری دیگر به منظور کسب سود، در ارتباط و یکسانی قیمت در مکانهای مختلف تاثیر دارد. بطوریکه پیوستگی کامل قیمت در بازارهای مختلف باعث می‌شود که اختلاف قیمت بین مناطق مختلف تنها ناشی از هزینه حمل و نقل باشد. بنابراین قانون یک قیمتی رعایت می‌شود. در این بررسی ارتباط بین بازارهای منطقه‌ای گوشت مرغ در نه شهر عمده تولیدکننده در ایران تجربه شده‌است. در این مطالعه، برای آزمون پیوستگی بازار از روش ضریب همبستگی ساده، آزمون همگرایی انگل - گرنجر، مدل تصحیح خطا (ECM) و همچنین آزمون علیت گرنجر بین قیمت گوشت مرغ در بازارهای مختلف استفاده شده‌است. آمار و اطلاعات مورد نیاز از معاونت امور دام وزارت جهاد سازندگی کشور گرفته شده است.

نتایج نشان داد که بجز ۱۱ بازار از ۳۶ بازار، بقیه بازارها باهم ارتباط بلندمدت دارند و قانون یک قیمتی در این بازارها رعایت می‌شود. همچنین ارتباط کوتاه‌مدت در این ۲۵ بازار تنها در ۱۴ بازار توسط آزمون ECM تأیید شد. همچنین آزمون علیت برای ۱۱ بازار مذکور نیز نشان داد که تنها بین بازارهای تهران - خوزستان، فارس - آذربایجان شرقی و خوزستان - مازندران پیوستگی وجود دارد و آن هم یکطرفه می‌باشد. ولی در سایر موارد نتایج با نتایج آزمون همگرایی یکسان می‌باشد.